

Sosiaali- ja terveystalveluiden kiinteistöjen yhtiöittämissuunnitelma

Kunnanhallitus 09.12.2024 § 291

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden voimaannpanolain mukaan ne kiinteistöt, joita kunta aikoo vuokrata hyvinvointialueelle, tulee yhtiöittää kolmen vuoden (ja vuoden optiovuoden) jälkeen hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa. Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa vuonna 2023, tulee yhtiöittämisvelvoite voimaan vuoden 2025 lopulla tai hyvinvointialueen käyttäessä optio-oikeuttaan, vuoden 2026 lopulla. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa käytyjen neuvotteluiden pohjalta tiedetään, että hyvinvointialue ilmoittaa kiinteistöistä, joiden optiovuoden käyttö toteutetaan, vuoden 2024 lopulla.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tekemän ja hyväksymän palveluverkkostrategian myötä on tiedossa, että Vihdin kunnassa sijaitsevien sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden toiminnan osalta hyvinvointialue ei suunnittele muutoksia lähivuosille. Tämän vuoksi tarkastelu yhtiöittämisestä tulee tehdä suhteessa tällä hetkellä käytössä olevien kiinteistöjen näkökulmasta. Kiinteistöistä on tarkastelussa huomioitu yhtiötettäviksi kiinteistöiksi Nummelan paloasema, Kirkonkylän VPK, Nummelan terveysasema ja Kirkonkylän terveysasema. Näiden kiinteistöjen osalta Nummelan terveysaseman sekä Kirkonkylän VPK:n tilanne on toistaiseksi epävarma mahdollisten uusien kiinteistöjen investointipäätöksien vuoksi. Kiinteistöt, joiden pinta-alasta vähemmän kuin puolet on hyvinvointialueen käytössä, on suljettu ulos kartoituksesta, eikä yhtiöittämisvelvoite koske niitä.

Kunta voi sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämisen yhteydessä tehdä päätöksen siitä, vastaanottaako kunnan omistama yhtiö yhtiötettävät kiinteistöt, vai perustetaanko tehtävään uusi yhtiö. Kunta omistaa 100%:lla omistusosuudella Nummelan Teollisuustalot Oy-nimisen yhtiön, jonka omistuksessa on tällä hetkellä kaksi yksittäistä kiinteistöä. Nummelan Teollisuustalot Oy:n toiminta on nykymuotoisena pienimuotoista ja taloudellisesti kustannusneutraalia. Yhtiön tavoitteena on vuokrata omistamiaan kiinteistöjä alueen yrittäjien käyttöön. Kyseinen yhtiö soveltuu toimialaltaan yhtiötettävien kiinteistöjen vastaanottamiseen ja täyttää lainsäädännön määräämät velvoitteet markkinoille suuntautuvan toiminnan yhtiöittämisestä. Taloudellisesta ja hallinnollisesta näkökulmasta on katsottu kannattavammaksi sijoittaa kiinteistöt mieluummin olemassa olevaan kuin erikseen perustettavaan yhtiöön.

Yhtiötettävien kiinteistöjen tukipalvelut

Yhtiötettävien kiinteistöjen osalta on tehtävä päätös siitä, kuinka yhtiötettävien kiinteistöjen kiinteistöhuolto tullaan järjestämään. Yhtiöittämisen yhteydessä on mahdollista siirtää nykyisen kiinteistöhuollon henkilöstöä ja kalustoa yhtiöön edellyttäen, että siirrettävän henkilöstön työpanos on kohdistunut pääasiassa

yhtiötettävien kiinteistöjen huoltoon tai ylläpitoon tähän mennessä. Vaihtoehtoisesti yhtiö voi ostaa kiinteistöhuollon palveluita ulkopuoliselta toimijalta vai kunta voi tuottaa niitä markkinaehtoisesti yhtiölle. Tilanteessa, jossa kunta päättää tuottaa yhtiölle markkinaehtoisesti kiinteistöhuollon palveluita, tulee myynti kirjanpidollisesti eriyttää.

Nykyisellään yhtiötettävien kiinteistöjen kiinteistöhuoltoa hoitaa täydellä työpanoksella kaksi työntekijää. Työn organisoinnin kannalta ollaan nähty perustettavan yhtiön sekä kunnan näkökulmasta kannattavimpana vaihtoehtona, että kunta myös tulevaisuudessa tuottaa kiinteistöhuollon palvelut yhtiötettäviin kiinteistöihin. Nykyisellään kunnan kiinteistöhuolto kuuluu tilapalveluiden tulosalueelle, joka on ennestään kirjanpidollisesti eriytetty yksikkö, minkä vuoksi järjestely markkinaehtoisten kiinteistöhuollon palveluiden myynnistä perustettavalle yhtiölle ei aiheuta erillisiä toimenpiteitä.

Yhtiötettävien kiinteistöjen siirtäminen yhtiölle

Osakeyhtiölain ja valtioneuvoston asetuksen mukaisesti yhtiötettävät kiinteistöt tulee siirtää yhtiölle käypään ja markkinaehtoiseen arvoon. Käypä ja markkinaehtoinen arvo voidaan määrittää muun muassa ulkopuolisen arvioitsijan tekemän arvioinnin avulla (kuntalaki §130), sillä suora markkinoilla kiinteistöjen myyminen tarjousten perusteella, ei tilanteeseen nähden ole soveltuva ratkaisu. Markkinaehtoinen arvo tulee määrittää ennen varsinaisen yhtiöittämisen toteuttamista. Kiinteistöjen siirtoarvon määrittelyssä tulee huomioida kiinteistön tuotto-oletama, minkä vuoksi lopullinen arvon määrittäminen voidaan tehdä vasta sen jälkeen, kun on selvillä hyvinvointialueen siirtymäajan jälkeinen vuokran suuruus ja tulevan vuokrasopimuksen kesto. Tavoitteena on toteuttaa arvon määrittäminen vuoden 2025 aikana kiinteistöjen tuotto-oletaman varmistuttua hyvinvointialueen kanssa käytävien vuokraneuvotteluiden yhteydessä.

Kiinteistöjen siirto voidaan toteuttaa pääomasijoituksena eli ns. apporttisijoituksena, kiinteistön kauppana tai niiden yhdistelmänä. Kiinteistön kaupassa kauppahinta jää joko kokonaan tai osittain velaksi, jolloin yhtiö maksaa otettavasta velasta korkoa kunnalle. Yhtiölle tulee maksettavaksi varainsiirtovero, mutta se maksaa tulevaisuudessa vähemmän tuloveroa, ja sillä on laskennallisesti parempi mahdollisuus omistajatuloutukseen kunnalle. Tuloutus tapahtuu korkotuloina. Kauppana toteutettavan siirron yhteydessä on kiinnitettävä huomiota yhtiön ensimmäisen vuoden kassavarojen riittämiseen varainsiirtoveron sekä lainanlyhennysten johdosta. Kauppahinta voi olla tehtävässä kaupassa korkeintaan kiinteistöjen käyvän arvon suuruinen. Kaupassa vastaanottavan yhtiön tulee maksaa kiinteistöistä varainsiirtovero (3%). Kauppavaihtoehdossa kunnalle syntyy luovutusvoittoa. Kiinteistön kauppana tehty yhtiöittäminen painottaa omistajatuloutusta ja pitkän aikavälin pienempiä verokustannuksia.

Pääomasijoituksena tehty siirto on sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kiinteistöjen osalta varainsiirtoverovapaa

hyvinvointialueen siirtymäsäädöksiensä mukaisesti vuoden 2030 loppuun saakka. Pääomasijoituksessa omistajatuloutus on mahdollista tehdä vain osinkojen muodossa. Sijoitus tehdään käyvän arvon mukaisesta arvosta. Kunnalle syntyy luovutusvoittoa pääomasijoituksesta vain, jos kiinteistöjen käypä arvo ylittää kiinteistöjen poistamattomat hankintamenot. Pääomasijoitus painottaa yhtiötettävät kiinteistöt vastaanottavan yhtiön vakavaraisuutta.

Alustavien selvityksien pohjalta jatkovalmistelua esitetään tehtäväksi pääomasijoituksen ja kiinteistön kaupan yhdistelmänä.

Taloudelliset vaikutukset kunnalle

Kiinteistöjen yhtiöittäminen tulee tehdä käypään arvoon, jolloin kunnalle syntyy kirjanpidossa luovutusvoittoa, jos kiinteistön tasearvo on ollut pienempi kuin siirron yhteydessä määritetty käypä arvo. Kunnalta poistuu kiinteistön yhtiöön siirtämisen yhteydessä kiinteistöön liittyvät tuotot, kulut sekä poistot. Vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella kiinteistöjen siirto konserniyhtiöön heikentää peruskunnan käyttötaloutta merkittävästi. Vaikutusten minimoimiseksi kunnan tulee arvioida tulevia omistajatuloutuksen keinoja huomioiden yhtiön taloudellisen vakavaraisuuden peruskorjaus- ja uudisrakentamisen investointeihin.

On huomattava, että mahdolliset purkuun menevät kiinteistöt on syytä jättää kunnan omistukseen, jotta purkukulujen arvonlisäverojen vähennyskelpoisuus voidaan varmistaa.

Yhtiöittämisen prosessi kunnassa

Yhtiöittämiseen liittyvä prosessi on aloitettu Vihdissä BDO:n kanssa yhteistyössä tehdyllä selvityksellä, joka on kunnanhallituksen pykälätekstin liitteenä. Selvityksen yhteydessä on selvitetty vaihtoehtoisia yhtiöittämistapoja, oikeudellisia rajoitettua, kiinteistöhoitoorganisointia sekä alustavia talousvaikutuksia.

Ennen yhtiöittämisen etenemistä kunnan tulee tehdä päätös yhtiötettävistä kohteista, siirron kohdeyhtiöistä, yhtiöittämistavasta sekä tilapalveluhenkilöstön organisoinnista. Päätös yhtiöittämistapaan sekä yhtiötettäviin kiinteistöihin liittyen pyritään tuomaan kunnanhallituksen päätöksentekoon alkuvuonna 2025. Tämän päätöksen perusteella voidaan toteuttaa tarkennettu selvitys organisoitumiseen liittyen ja mallintaa yhtiön taloutta tarkemmalla tasolla. Ennen yhtiöittämistä tullaan toteuttamaan kiinteistöjen käyvän arvon määrittäminen. Vuoden 2025 loppuun mennessä yhtiöittäminen toteutetaan kiinteistöjen siirrolla vastaanottavaan yhtiöön valittavasta yhtiöittämistavasta riippuen.

Valmistelija

Essi Piirorjärvi, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 168 5451

Esittelijä

Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus Kunnanhallitus antaa evästyksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisen jatkovalmisteluun.

Päätös Kunnanhallitus antoi evästyksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisen jatkovalmisteluun.

Tiedoksi

Kunnanhallitus 20.01.2025
413/00.01.00.02/2024

Jatkovalmistelun yhteydessä Vihdin kunta on jatkanut keskusteluja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa uuden hyvinvointikeskuksen toteuttamisesta. Keskustelujen perusteella yhtiöittämissuunnitelmassa tulisi varautua myös mahdollisuuteen, jossa uusi hyvinvointikeskus tultaisiin toteuttamaan perustettavan sotekiinteistöyhtiön sijaan ulkopuolisen toimijan toimesta.

Esille tuodulla vaihtoehdolla on suuri merkitys kunnan tulevaan yhtiöittämissuunnitelmaan ja siksi mahdollisuus on tärkeää ottaa huomioon myös jatkovalmistelussa.

Valmistelija Essi Piirorjärvi etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 168 5451

Esittelijä Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus Vihdin kunta päättää linjata, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen yhtiöittämissuunnitelmaa edistetään Nummelan paloaseman, Kirkonkylän VPK:n, Nummelan terveysaseman sekä Kirkonkylän terveysaseman osalta mallilla, jossa yhtiöittäminen toteutettaisiin pääomasijoituksen ja kiinteistön kaupan yhdistelmänä. Yhtiöittämistä edistetään niin, että olemassa oleva kunnan omistama Nummelan Teollisuustalot Oy-niminen yhtiö vastaanottaisi yhtiöitettävät kiinteistöt uuden perustettavan yhtiön sijaan.

Valmistelussa edistetään ensisijaisesti mallia, jossa kiinteistöjen yhtiöittämisen yhteydessä kyseisten kiinteistöjen maa-alueet jäisivät kunnan omistukseen. Yhtiöittämisen yhteydessä edistetään mallia, jossa kunta tuottaisi myös tulevaisuudessa kiinteistöjen tarvitsemat tukipalvelut yhtiön sijaan.

Päätös

Tiedoksi